

K i v o n a t

**Biatorbágy Város Önkormányzat Képviselő-testületének
2013. december 5-én megtartott zárt ülésének jegyzőkönyvéből**

**Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének
190/2013. (XII.05.) önkormányzati határozata**

**Miniszteri elismerésre való felterjesztésről
Javaslatétel Munkácsy Mihály-díjra**

Az emberi erőforrások minisztere által adományozható elismerésekről szóló 49/2012 (XII.15.) számú EMMI rendeletben foglaltak alapján Biatorbágy Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a miniszter által adományozható művészeti díj kategóriában Munkácsy Mihály-díjra Lelkes Márkot javasolja.

A felterjesztést a határozat melléklete tartalmazza.

Felelős: polgármester
Határidő: 2013. december 9.

Tarjáni István s.k.
polgármester

dr. Kovács András s.k.
jegyző

a kiadmány hitelül:

Pénzesné Szép Anna
jegyzőkönyvvezető

Kezdeményezés

MUNKÁCSY MIHÁLY-DÍJ
miniszteri elismerésre

A díjra javasolt adatai:

Név: Lelkes Márk
Születési név: Lelkes Márk
Születési hely, idő: Budapest, 1972. március 7.
Anyja neve: Páger Mária Bernadett
Munkahely: Lelkes Design Bt.
Beosztás, foglalkozás: szobrászművész
Lakáscím: 2051 Biatorbágy, Dózsa György út 6/a
Műteremcím: 2051 Biatorbágy, Szily kastély, Gazdasági épület
Telefon: 06 20/9232850
Korábbi állami/szakmai
elismerés megnevezése és időpontja: Symposion Társaság Cserny József-díja
2012
Az elismerés átadásának javasolt időpontja: 2014. március 15.
műfaj: szobrászművészet

Tanulmányok:

1992 – 1997 Magyar Képzőművészeti Egyetem
1997 Szobrász diploma
1997 Művészeti rajz és Művészettörténet szakos tanári diploma

Tagság szakmai szervezetekben:

1997 – MAOE
2004 – Villa Negra Művészeti Közhasznú Egyesület
2012 – Magyar Szobrász Társaság

Indoklás egy mondatban:

Magas művészeti színvonalú köztéri alkotásaiért, új szobrászati megfogalmazások kutatásaiért, művészetszervezői és oktatásfejlesztői tevékenységéért

Részletes szakmai indoklás:

Lelkes Márk szobrászművésznak számos köztéri szobra ismert, *Encz Ferenc* Sümegen található pirogránit mellszobra, *Török Flóris*, *Benedek Elek*, *Lőrincz Ferenc*, *Széchenyi István és Kölcsey Ferenc* pesterzsébeti bronz portréi. 2002-ben készíthette el Pesterzsébet számára a teljes alakos 5/4-e méretű *Petőfi* bronzszobrát. Szokolya községben található az egyedi hangvétellű *Sárkányölő Szent György* kőszobra. Zalaszentgróton a német testvérvárosi szerződés aláírása emlékére került felállításra a művész által adományozott szobor, *Kapcsolat* címmel, majd a város további, három általa készített alkotással gazdagodott. 2006-ban került felállításra az *1956-os emlékműve*. Az emlékmű a kötömbbe hasító acél kompozíció alkalmat ad a szemlélőnek, hogy 1956 forradalmára gondoljon. A szobrász az ősi plasztikai fogalmazás, - az álló kő és a legelső szerszámra utaló forma idézésével teremt teret, aszimmetriával pedig finom formai feszültséget. 2010-ben a Széchenyi év keretében készült el *Széchenyi István* mellszobra, amely az államférfi szuggesztív szellemét, karizmatikus kisugárzását idézi. Az idei évben készítette el *Batthyány-kút* kompozícióját, mely a város kultúrtörténetében jelentős szereppel bír. Lakóhelyén, Biatorbágyon is több művet készített a város megbízásából. Az Egészségház bejárata melletti pengefalat *Szent-Györgyi Albert* domborműve díszíti. *Karikó János* biai népköltő mellszobra a város új lakónegyedében áll, a róla

elnevezett utcában. A szobor gipsz másolata, pedig a költő nevét viselő városi könyvtárban. A barokk stílusban épült, napjainkban iskolaként működő Szily-Fáy kastély udvarán a Magyar Tudományos Akadémia egykori főtitkára, a sokoldalú tudós *id. Szily Kálmán* mellszobra az idei tanévnyitó ünnepségen lett felavatva. A települési önkormányzat által adományozható több helyi kitüntetés is az ő munkája: *Biatorbágyért-emlékérem, Biatorbágyért-díj, 1956-os emlékérem*. A biatorbágyi művelődési ház előcsarnokát pedig egy *Életfa*-fémkompozíciója díszíti, amely azonban egy kifejezetten gyakorlatias funkciót is betölt. Évente két alkalommal a legifjabb polgáraink - a városban születő gyermekek - neveivel gravírozott levélkéek lombosítják be ágait. 2011-ben avatták fel Pécssett „*Meditáció*” című kőszobrát.

Lelkes Márk alkotói munkásságát tekintve elmondható továbbá, hogy utazásai révén mélyült el hellenisztikus kor történelmében, mondavilágában, kutatta az itáliai historizmust, a művészet gyökereit. Ennek ismeretében a zalaszentgróti alkotóműhelyen készített munkáiban kezdett foglalkozni az őselemek világával, különösen a víz, a szél és a közösség viszonyával, az egymásrautaltság kérdésével. Az együtt mozgó, egy hajóban utazó, egymással foglalkozó figurái egy idealisztikusan emberi viszonyrendszert testesítenek meg, De lehet, hogy szobraival aktuális egymásrautaltságunkat ismeri fel. Művészi és életbeli tetteinek alapmotivációja akkor is a közösségteremtés, az otthonosság keresése egymás társaságában. Szoboralakjai héroszok, belülről feszülő individuumok, melyeket a ritmika vagy egy-egy nagy befoglaló, összefogó forma erejével kovácsol közösséggé. Néha szobraival - szintén ironikusan - a nagy egészet zárójelesíti a kiszolgáltatottság, a törékenység érzete által. Ilyen szobor például az *Apály* című munkája. Egy másik fontos darab a *Noé bárkája* szobor, amelynek állat és ember figurái bizonyos nézetekben önnön elnyújtott tükörképükből születnek újjá. Aki képes mindezt és még sokkal többet ezekben a szobrokban megérezni, annak nem marad kétsége a felől, hogy Lelkes Márk új utakat talált. Megérezte, hogy felesleges túlbeszélne szobrászi mondanivalóját, bőven elég, ha lényegében két nézetben, sziluettszerűen gondolkodik, sőt tisztán a rajz eszközével is képes teljes értékűen megnyilvánulni.

Lelkes Márk kezdeményezésére és szervezésével négy szobrász társaságában 2001-ben megalapította meg a Zalaszentgróti Alkotótelepet. Céljuk az volt, hogy együtt gondolkozhassanak és alkothassanak. Zalaszentgrót Önkormányzata Képviselő-testülete melléjük állt. A támogatáson felbuzdulva a következő esztendő már egy tudatosabb művészi program, és szimpózium működési kereteinek előkészítésével zajlott. Az itt készült munkákat itt helyben bemutatták. 2005-től a szobrászművészekből álló csapat festő-és grafikusművészekkel bővült, majd külföldről is érkeztek alkotóművészek. Az itt készült alkotások közül néhány a város tulajdonába került. A művész Lelkes Márk, mint művésztelep-szervező, társaságokat összehozó és megtartó, az emberi kapcsolatokat hűséggel ápoló ember, jószérivel minden tétivel küzd. 2004-ben az alkotótelepet Villa Negra elnevezéssel művészeti közhasznú egyesületté alakította, hogy szervezettebbé tegye a kulturális értéképviseletet, ill. a szakmai koordinációt. Az általa alapított Villa Negra Művészeti Közhasznú Egyesület, mely biatorbágyi civil szervezetként jegyzett, 2014-ben önálló tárlaton mutatkozik be. Zalaszentgrót város önkormányzata hosszútávra szóló szerződés keretében a tulajdonában lévő volt iskolaépületet az egyesület rendelkezésére bocsátotta. Az elmúlt 13 évben összesen 42 művész fordult meg itt. Az alkotótelep kulturális művészeti eredményei nemcsak a térség, de az ország kulturális örökségének értékes része is egyben, így a magyar- és ezen belül a Zalaszentgróti Szimpózium-és Alkotótelep életben tartása elsődleges. A 13 évet

átfogó munkásságot 2011 őszén az Olof Palme házban mutatták be, ahol Wehner Tibor a következőket fogalmazta meg:

„A Nagybányával indult magyar művésztelep-történethez oly sok más mellett most már – a zalai táj nagy múltú zalaegerszegi művésztelep-szerveződése mellett – a zalaszentgróti-csáfordi is csatlakozott. Immár negyven magyar művész szakmai életrajzában rögzül ez a település-név, és számos mű keletkezéstörténetét meghatározza az itteni munkálkodás vagy e táj, e közeg ihletése. Vagyis ez maga a művészet története; a művészetföldrajzi elemek konkrétta válása, a művészet művészettörténetté alakulása.”

Az Olaf Palme házbeli kiállítást követően, most 2012-ben Pécssett mutatkozott be a Villa Negra Művésztelep. Lelkes Márk, a Művésztelep vezetője hihetetlen szervező munkával, kitartással állandóan keresi és meg is találja a fennmaradás módját, hogy a Szimpózium évről évre megnyithassa kapuit.

Munkájának eredménye, hogy a Képzőművészeti Egyetemmel történő együttműködés keretében a művésztelep a 2013-tól művészoktatás részévé vált. Az Egyetem hallgatóinak több mint fele az általa alapított és szervezett művésztelep részese lehetett, melyhez a művész teremtette meg az alkotáshoz szükséges teljes körű körülményeket. Az Magyar Képzőművészeti Egyetem életében ilyen magas színvonalú művésztelepre az elmúlt időszakban nem volt példa. A művésznak köszönhetően Zalaszentgrót városa és az Egyetem hosszútávon kívánni folytatja az egyetemi nyári képzést.

Lelkes Márk portfóliójában kitárulkozik gazdag tevékenysége, kiemelkedő szobrászi munkássága és művészetszervezői tevékenysége, mely kellő alapot ad alkotói teljesítésének megítélésére ahhoz, hogy Munkácsy Mihály-díj kitüntetésben részesüljön.

Dátum: Biatorbágy, 2013. november 21.

aláírása

.....
Kezdeményező

Kezdeményező adatai:

Biatorbágy Város Önkormányzata képviselőjében
Tarjáni István polgármester
2051 Biatorbágy, Baross Gábor u. 2/a
polgarmester@biatorbagy.hu
Tel: 23/310-174 113-as mellék